

Byl jste trestaný? Pardon, to místo nedostanete... Firmy o lide, kteří se vrátili z vězení, moc nestojí

Anketa
Přihlížíte při přijímání zaměstnanců k čistému trestnímu rejstříku?

Kateřina Mannová
HR Business Partner, Unilever

K přijímacímu řízení trestní rejstřík nevyžadujeme. Pokud se ovšem s uchazečem domluvíme na nástupu, musí jej doložit. Záznám v trestním rejstříku řešíme s právním a personálním oddělením. Podle toho se pak vše odvíjí dál.

Petr Havelka
HR ředitel
C.S.CARGO

Výpis z rejstříku trestů je součástí dokumentace, kterou vyžadujeme při nástupu každého nového zaměstnance. V případě, že má záznám, individuálně posuzujeme, zda je objektivní překážkou, abychom takového zaměstnance přijali či nikoli. Na prvním místě je pro nás odborná a osobnostní způsobilost pracovat na konkrétní pozici. Ve chvíli, kdy se rozhodne o člověku se záznámem v rejstříku trestů zaměstnat, je pro nás standardním zaměstnancem.

Daniela Hylmarová
ředitelka HR Services, Vodafone

V průběhu výběrového řízení přistupujeme ke kandidátům s důvěrou. Výpis z trestního rejstříku nezkoumáme. Požadujeme jej k nahlédnutí u pozic, jejichž náplň práce to vyžaduje, a to až u podpisu smlouvy. Pokud by někdo záznám měl, zajímal by nás důvod v souvislosti s povahou vykonávané práce.

Jan Kučera
ředitel společnosti Bohemia Cargo

Při přijímacích pohovorech předložení výpisu z trestního rejstříku nepožadujeme. Zatím jsme nenarazili na kandidáta s nějakou trestní minulostí, ale není vyloučeno, že pokud by jinak splňoval naše představy a jeho trestní záznam by přímo nesouvisel s nabízenou pracovní pozicí, dostal by u nás příležitost.

Více než polovina firmou člověka se záznamem v trestním rejstříku nevezme. Byť pro to většinou nemá legitimní důvod. Takoví lidé jsou přitom za práci vděční a váží si jí. Mohou tak pro zaměstnavatele být lepšími pracovníky než třeba nezkušení absolventi.

Nela Vejvodová
redaktorka MF DNES

Z čerstvého průzkumu společnosti LMC, do kterého se zapojilo 241 zaměstnavatelů, vyplynulo, že člověka se záznamem v trestním rejstříku nezaměstná 55 procent firem. Proč? Buď to odporuje jejich vnitřním pravidlům, nebo mají špatné předchozí zkušenosti.

Častým důvodem jsou také nedostatečné pracovní návyky, krátká či zastaralá praxe uchazeče a v neposlední řadě i případná exekuce a třeba problémy s bydlením.

Práce ve vězení

Jak si odsouzený může udržet pracovní návyky? Podle dat, která má k dispozici Vězeňská služba České republiky, v loňském roce soudci poslali do káznic téměř třináct tisíc práce schopných lidí, šedesát procent z nich ve vězení nastoupilo do práce. Průměrná mzda, již si pracující odsouzení mohli loni vydělat, činila 3 725 korun. Třeba za praní prádla ve věznici, za vaření či uklídání, ale také za kompletaci letek nebo nejrůznějších technických součástek motorů a strojů. Mohli tak alespoň částečně splácet dluhy nebo výživné (na majetek odsouzeného tedy nutně nebyla vypsána exekuce).

Přínět výpis není povinnost

„Více než dvě třetiny firem od uchazečů během náboru vyžadují výpis z rejstříku trestů,“ prezentuje další výsledky průzkumu Tomáš Ervín Dombrovský, analytik společnosti LMC, provozovatele portálů Jobs.cz a Prace.cz. „Jedenáct procent to dělá již v textu pracovního inzerátu, bezmála 68 procent společností výpis vyžaduje až před podpisem případné pracovní smlouvy.“

Odborníci ovšem poukazují na to, že chtít výpis z rejstříku trestů je hluboce zakořeněný stereotyp, pro nějž není legitimní opodstat-

Příběh: dostal se z drogového kolotoče a po čase získal práci

Šestatřicetiletý Pavel se narodil a vyrůstal v Praze, po základní škole nastoupil do učení, měl se stát instalátérem. Už v prvním ročníku se dostal do party, která experimentovala s drogami. Pavel zkusil pervitin - byl díky němu aktivnější, všechno mu šlo, nemusel spát. Zpočátku bral málo, záhy ale celý měsíc v kuse. Podarilo se mu dokončit školu a po vyučení přešel na heroin.

Na drogy ale potřeboval spoustu peněz, začal krást v práci, kterou si i přes svou závislost udržel. Zaměstnavatel k němu byl po odhalení shovívavý, nepodal na něj trestní oznámení. Pavel ale začal krást peníze i doma, rodičům. Ti na jeho závislost přišli. Nejprve se jí zkusil zbavit sám, bylo mu ale tak zle, že ho rodiče nakonec odvezli do pražských Bohnic na odvykací léčbu.

Po dvou měsících mohl Pavel na vycházku, při které se opět setkal se svými starými kamarády a znovu si píchl. Z léčby byl vyloučen. Když se vrátil domů, rodičům nic neřekl, nastoupil do zaměstnání, ze kterého po roce odešel sám, nechtěl krást. Následoval další pokus o léčbu závislosti. Opět si našel práci,

ale seznámil se s člověkem, který vyráběl pervitin, a závislost byla zpátky.

Pavel začal krást v supermarketech, dostal podmínku. Vykrádal auta, následoval další podmíněný trest. Za následující krádeže už šel do vězení. Po třech a půl letech byl předčasně propuštěn; peníze, které si ve vězení vydělal, hned utratil za pervitin, heroin a rohypnol, zbytek prohrál na automatech. Začal také užívat subtex - lék, který má pomoci narkomanům zbavit se závislosti, bohužel ho řada z nich zneužívá.

Opět následoval známý kolotoč krádeží a nakonec odsouzení na dva roky. Po dalším propuštění už se nechtěl vracet k rodičům, ale jednoho dne poznal, že to bez jejich pomoci nezvládne, naposledy se na něj tedy obrátil.

Hodně Pavlovi pomohlo centrum RUBIKON. Scházel se s pracovní poradkyní, vytrvale chodil na pohovory. Po nesčetných odmítnutích práci získal: uklízel nejprve odpadky v parku, ale později se vypracoval, nyní se stará o celý park, o profezování rostlin, sázení květin... (nea)

činnosti, neměl by zaměstnavatel uchazeče odmítnout jen kvůli záznamu v rejstříku trestů, což se velmi často děje. Důvodem je mimo jiné stereotypní uvažování předpokládající, že lidé s trestní minulostí nemohou být kvalitní zaměstnanci.“

Pohled z druhé strany nabízí jeden z klientů RUBIKON Centra: „Aktivně jsem oslovil 180 firem, z toho v 80 případech jsem se dostal do druhého kola. Potřebnou kvalifikaci jsem měl, ale narazil jsem jen kvůli tomu, že jsem byl odsouzen. Více než rok jsem nezaváděl o jinou práci než příležitostně brigády.“

Není byt, není práce...

Propuštění z vězení, nezdar při hledání práce, rozpad rodiny a dalších vztahů, nedostatek peněz, trestná činnost, návrat za mřížemi... Tak by se dala shrnout typická situace, v níž se ocitají propuštění.

„Je to začarovaný kruh,“ říká Kateřina Plhánková, která blízko pražské Florence provozuje kavárnu Dismas a zaměstnává v ní hlavně lidi s trestní minulostí. „Jsou tu mladí kluci, kteří se nemají na koho obrátit. Čím déle byli ve věze-

ni, tím je pro ně návrat horší. Pokud ale mají partnera či rodinu, jde to líp. Propuštění ale neřeší jen práci, do zaměstnání nemůžete chodit z ulice. Nemáte byt, nemáte místo a opačně. I z toho důvodu je v tuzemsku poměrně vysoká recidiva. Propuštění musí z toho kruhu uniknout, bohužel ale často nemají jak. U nás v kavárně se snažíme zaměstnancům pomáhat i s mimopracovními záležitostmi, když mají osobní problémy, mluvíme s nimi i o tom.“

Výhody? Vděk a loajalita

Pokud už firma člověka se záznamem v trestním rejstříku zaměstná (v průzkumu to explicitně uvedla necelá pětina dotazovaných společností), pak většinou na řadové pozice. Největší šanci mají uchazeči o manuální práce. Na post v managementu či se zodpovědností za majetek a finance firmy dosáhnou bývalí trestanci jen v necelých dvou procentech případů.

Pouze málo firem využívá dotací z úřadu práce, které lze získat na vědomé zaměstnávání osob se záznamem v rejstříku trestů. Zaměstnavatel si více cení vděku a z toho plynoucí loajalitu pracovníků, kterým dají šanci. Lidé s trestní minulostí jsou totiž motivovaní pracovat, místa si váží a jsou to loajální zaměstnanci. „Radši dám práci snaživému bývalému vězni než nevděčnému absolventovi,“ nechal se slyšet jeden ze zaměstnavatelů.

„Abychom zmírnili obavy, kandidáty důkladně prověřujeme, mapujeme rizika a poskytujeme zaměstnavatelům u uchazečích transparentní informace,“ podotýká Anita Homrová.

RUBIKON Centrum spolupracuje asi s 230 zaměstnavateli, minulý rok pomáhalo s hledáním práce více než sedmi stovkám klientů. U každého třetího se to povedlo, přes 77 procent lidí pak v zaměstnání pokračuje i po zkušební době.

Centrum kromě toho pořádá akce s názvem Pohovory nanečisto, kde si uchazeči mohou vyzkoušet, jak to chodí při výběrovém řízení.

Očima právníka Kdy smí firma vyžadovat výpis z rejstříku trestů?

Lucie Kalašová
advokátka spolupracující s bpv Braun Partners

Platí obecné pravidlo, že zaměstnavatel nesmí vyžadovat od zaměstnance informace, které bezprostředně nesouvisí s výkonem práce. Například údaje o sexuální orientaci zaměstnance, jeho původu, členství v odborové organizaci či v politických stranách a hnutích. Výpis z rejstříku trestů může zaměstnavatel požadovat, splní-li zákonem stanovené požadavky. Informaci o trestněprávní bezúhonnosti zaměstnance může chtít, má-li věcný důvod (například když zaměstnanec každodenně přichází do styku s velkou finanční hotovostí), je-li požadavek přiměřený nebo stanoví-li to zvláštní právní předpis. Jinak ji nesmí získávat ani prostřednictvím třetích osob.

Profily

Kavárna Dismas

Otevřena v červenci 2014, spolupracuje jak s neziskovými organizacemi, tak s jednotlivými kurátory, nabídky práce jsou na městských úřadech i ve věznicích. V rámci projektu financovaného z Evropské unie zaměstnávají vždy na osm měsíců celkem 20 bývalých vězňů na částečný úvazek.

www.dismas.cz

RUBIKON Centrum

Nezisková organizace, která v České republice funguje už dvacet let. Pomáhá lidem s trestní minulostí začlenit se opět do společnosti, což přispívá ke snížení recidivy. Kromě bývalých trestanců pracují v centru i s mladistvými a s lidmi ze sociálně vyloučených lokalit. Poskytují také vzdělávací služby pro odbornou veřejnost a státní správu.

www.rubikoncentrum.cz

INZERCE

